

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสังข์ ตำบลหนองสังข์ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	กิจกรรมในการทำฐานข้อมูล	ที่อยู่	หมายเลขโทรศัพท์	หมายเหตุ
๑	นางแหวนทอง แสนสามารถ	งานย้อมผ้าย้อมสีธรรมชาติ	หมู่ ๗	๐๘๖๘๖๐๙๖๓๖	เบอร์ผู้ใหญ่บ้าน
๒	นางบัณฑิตา ทินน้อย	งานออกแบบลายผ้า แปรรูป	หมู่ ๒	๐๘๖๒๔๒๑๖๘๖	เบอร์กำนัน
๓	นางหงษา อินทะวงศ์	งานทอผ้าลายโบราณ	หมู่ ๒	๐๘๖๒๔๒๑๖๘๖	เบอร์กำนัน
๔	นางมยุรี แสนสามารถ	งานทอผ้าลายขอ ลายดอกกรักราชกัญญา	หมู่ ๑	๐๖๓๐๐๑๔๑๗๔	เบอร์ผู้ใหญ่บ้าน
๕	นายไทย บุตรดี	งานจักสานไม้ไผ่	หมู่ ๑	๐๖๓๐๐๑๔๑๗๔	เบอร์ผู้ใหญ่บ้าน
๖	นางสาวชนิษฐา ไชชนวน	พื้อนรำวิถีไทกะเลิง	หมู่ ๗	๐๘๖๒๔๐๑๗๗๒	เจ้าตัว
๗	นายล้ำมัย เพชรดีค้าย	ทำกลองตุ้ม	หมู่ ๑	๐๖๓๐๐๑๔๑๗๔	เบอร์ผู้ใหญ่บ้าน
๘	นายบรรเทา ลังโคตร	หมอแคน	หมู่ ๗	๐๘๖๘๖๐๙๖๓๖	เบอร์ผู้ใหญ่บ้าน
๙	นางสาวแห้ว เพชรดีค้าย	หมอสุมไพรพื้นบ้าน	หมู่ ๑๐	๐๙๘๒๐๗๘๗๙๗	เบอร์ผู้ใหญ่บ้าน

ทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสังข์
อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom)

ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom) หมายถึง พินความรู้ความสามารถที่ผ่านกระบวนการคิด โดยใช้สติปัญญาของคนในท้องถิ่น มีการเรียนรู้และการถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งจนเกิดผลดีงาม มีคุณค่า มีประโยชน์ สามารถนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือใช้เป็นแนวทางในการดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละยุคสมัย

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น แบ่งออกเป็น ๘ สาขา/ด้าน ดังนี้

- สาขาที่ ๑ ด้านเกษตรกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการกสิกรรม/การปศุสัตว์/การประมง/การป่าไม้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ โคก หนอง นา เป็นต้น
- สาขาที่ ๒ ด้านหัตถกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานฝีมือหรืองานช่างที่ทำด้วยมือและอุปกรณ์อย่างง่ายโดยไม่ใช้เครื่องจักรเป็นองค์ประกอบหลักในการผลิต เช่น งานจักสาน, งานแกะหนังตะลุง, งานทอผ้า ด้วยมือ,งานเย็บปักถักร้อย, การทำหัวโขน เป็นต้น
- สาขาที่ ๓ ด้านอุตสาหกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานที่ใช้ทุน แรงงาน และเครื่องจักรเป็นองค์ประกอบหลักในการผลิต โดยมีเป้าหมายการผลิตสิ่งของเป็นจำนวนมากเพื่อการค้า และรวมถึงงานด้านการบริการ เช่น การทำเครื่องเรือนจากไม้แปรรูป (โต๊ะ/เตียง/ตู้) การแปรรูปสิ่งต่าง ๆ จากยางพารา เป็นต้น
- สาขาที่ ๔ ด้านการแพทย์ไทย คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการดูแลและรักษาสุขภาพแบบพื้นบ้าน เช่น การหัตถเวชกรรมไทย (การนวดไทย/การนวดประคบสมุนไพร), การใช้สมุนไพรในการรักษาโรค, การผดุงครรภ์พื้นบ้านโดยหมอตำแย เป็นต้น
- สาขาที่ ๕ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งการอนุรักษ์ การพัฒนา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน เช่น การสืบชะตาแม่น้ำ, การทำแนวปะการังเทียม, การอนุรักษ์ป่าชายเลน เป็นต้น
- สาขาที่ ๖ ด้านศิลปกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสาขาต่าง ๆ เช่น จิตรกรรม, ประติมากรรม, นาฏศิลป์, ดนตรี, ทัศนศิลป์, คีตศิลป์, การละเล่นพื้นบ้านและการนันทนาการ เช่น การขับร้องเพลงอีแซว, ลำตัด, ลิเก, หมอลำ, โนรา เป็นต้น
- สาขาที่ ๗ ด้านภาษาและวรรณกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการใช้ภาษาทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน เช่น ภาษาโบราณ, ภาษาถิ่น, หนังสือ, ตำรา, ตำรับอาหาร, งานประพันธ์/บทประพันธ์ทั้งร้อยแก้ว และร้อยกรอง,เรื่องสั้น นวนิยาย นิทาน บทเพลงต่าง ๆ เป็นต้น
- สาขาที่ ๘ ด้านอื่นๆ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านความเชื่อ ศาสนา ประเพณี พิธีกรรม อาหารไทย อาหารพื้นบ้าน เป็นต้น

ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสังข์ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของผู้ที่ทำความคุณประโยชน์ เสียสละ และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อคนในชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสังข์ จึงได้จัดทำทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่นขึ้น เพื่อยกย่องและเผยแพร่ข้อมูลภูมิปัญญาให้ชนรุ่นหลัง ได้ถือเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงชีวิต ต่อไป

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

สาขาที่ ๑ เกษตรกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการกลั่นกรอง/การปศุสัตว์/การประมง ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรผู้ทำนาปรัง กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุน การทำการเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ โคก หนอง นา

๑.๑ กลุ่มเกษตรกรผู้ทำนาปรัง

การทำนา เป็นอาชีพหลักของชาวดำบลหนองสังข์ ข้าวที่ปลูกที่ทำรายได้ให้แก่ชาวนา คือข้าวหอมมะลิ ๑๐๕ ข้าวเหนียว กข.๖ และข้าวพันธุ์อื่น ๆ

- ตัวแทนกลุ่ม ได้แก่ นายคำภา น้อยเภา และเกษตรกรที่มีพื้นที่แปลงเกษตรติดกับคลองส่งน้ำชลประทานฝังบ้านหนองสังข์และบ้านส้มป่อย

๑.๒ กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุน

- ตัวแทนกลุ่ม ได้แก่ นายอุทิศ สังชาติ ,นายนิล แสงโคตร , พ.ต.ท. ณรงค์สฤต ผมงาม
ที่ตั้งคอกสัตว์ อยู่หมู่ที่ ๒ และหมู่ที่ ๑๐

๑.๓ การทำการเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ โคก หนอง นา

๑.๓ การทำการเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ โคก หนอง นา (ต่อ)

- เจ้าของพื้นที่แปลงคือ จำอากาศเอกวิทยา แก้วบุ๋ม บ้านหนองสังข์ หมู่ที่ ๗

๑.๓ การทำการเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ โคก หนอง นา (ต่อ)

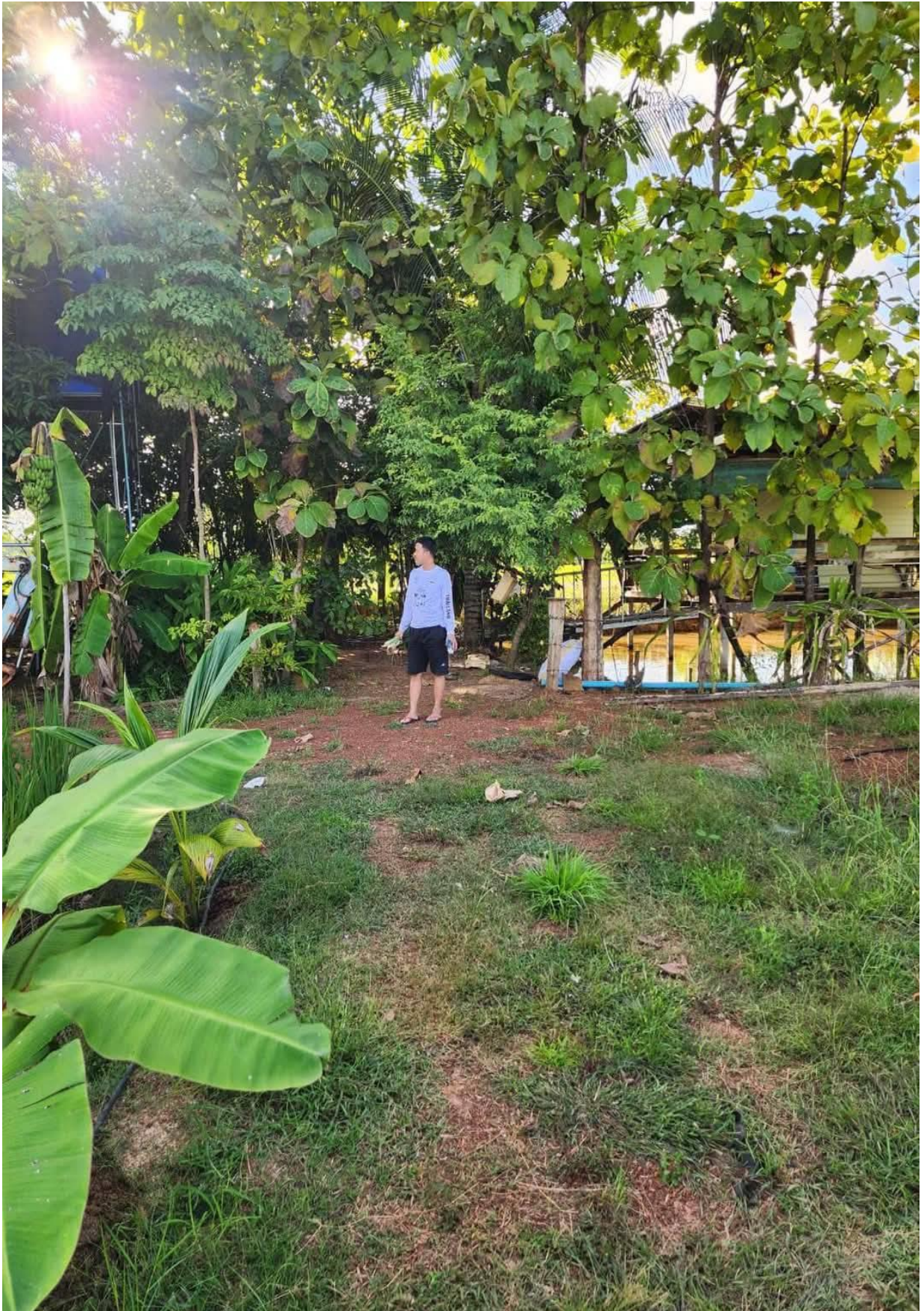

- เจ้าของพื้นที่แปลงคือ นายอมรเทพ ปุบุตรชา – นางสาวอรัญญา แสนนาม บ้านหนองสังข์ หมู่ที่ ๑๑

๑.๓ การทำการเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ โคก หนอง นา (ต่อ)

๑.๓ การทำการเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ โคก หนอง นา (ต่อ)

๑.๓ การทำการเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ โคก หนอง นา (ต่อ)

- เจ้าของพื้นที่แปลงคือ ว่าที่ร้อยเอก อภิสิทธิ์ เชื้ออุณะ - ว่าที่ร้อยโท อภิชาติ เชื้ออุณะ
บ้านหนองสังข์ หมู่ที่ ๑๑

สาขาที่ ๒ ด้านหัตถกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานฝีมือหรืองานช่างที่ทำด้วยมือและอุปกรณ์อย่างง่ายโดยไม่ใช้เครื่องจักรเป็นองค์ประกอบหลักในการผลิต เช่น งานจักสาน, งานทอผ้าด้วยมือ เป็นต้น

๒.๑ งานจักสาน

๒.๑ งานจักสาน (ต่อ)

การจักสาน กระต่า กระบุง ข้อง ไซ สุ่มปลา สุ่มไก่ กรงนก หวดข้าว กระตืบข้าว กระตัง พัด ฯลฯ ส่วนมากจะเป็นผู้เฒ่าผู้แก่ เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่สืบทอดกันมาแต่โบราณ เป็นหัตถกรรมที่สร้างรายได้ให้กับชุมชนได้เป็นอย่างดี

- ตัวแทนกลุ่ม นายไทย บุตรดี ราษฎรหมู่ที่ ๑

๒.๒ งานทอผ้าด้วยมือ

๒.๒ งานทอผ้าด้วยมือ (ต่อ)

๒.๒ งานทอผ้าด้วยมือ (ต่อ)

- กลุ่มทอผ้าในตำบลหนองสังข์ มีที่ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๑ หมู่ที่ ๒ หมู่ที่ ๗ หมู่ที่ ๘ หมู่ที่ ๑๐ และหมู่ที่ ๑๑

สาขาที่ ๓ ด้านอุตสาหกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานที่ใช้ทุน แรงงาน และเครื่องจักรเป็นองค์ประกอบหลักในการผลิต โดยมีเป้าหมายการผลิตสิ่งของเป็นจำนวนมากเพื่อการค้า และรวมถึงงานด้านการบริการ เช่น การทำเครื่องเรือนจากไม้แปรรูป (โต๊ะ/เตียง/ตู้) การแปรรูปอาหาร ฯลฯ เป็นต้น

๓.๑ งานหล่อเสาปูน/หล่อท่อปูน

๓.๑ งานหล่อเสาปูน/หล่อท่อปูน (ต่อ)

งานหล่อเสาปูน/หล่อท่อปูน ตัวแทนกลุ่ม นายโสภณ สุญราช ที่ตั้งบ้านหนองสังข์ หมู่ที่ ๑๑

๓.๒ งานแปรรูปอาหาร ทำหมูกระเจก/หมูกรอบ

๓.๒ งานแปรรูปอาหาร ทำหมูกระเจก/หมูกรอบ (ต่อ)

๓.๒ งานแปรรูปอาหาร ทำหมูกระเจก/หมูกรอบ (ต่อ)

- ตัวแทนกลุ่ม นางสาวณัญศยา แสนสามารถ ที่ตั้งบ้านหนองสังข์ หมู่ที่ ๑๑

สาขาที่ ๔ ด้านการแพทย์ไทย คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการดูแลและรักษาสุขภาพแบบพื้นบ้าน เช่น การ
หัตถเวชกรรมไทย (การนวดไทย/การนวดประคบสมุนไพร), การใช้สมุนไพรในการรักษาโรค,
การผดุงครรภ์พื้นบ้านโดยหมอดำแย เป็นต้น

๔.๑ หัตถเวชกรรมไทย

- ภูมิปัญญาไทย การรักษาต่อกระดูกด้วยวิธีแผนโบราณ โดยใช้เพียงน้ำมันงาและใช้คาถากำกับ
เสกเป่าประสาน บาดแผลหรือกระดูกแตกหัก เคล็ดยอก ช้ำบวม ฟกช้ำ ดำเขียว จะเสกน้ำมันงาดิบ
ทาแผลหรือที่เคล็ดขัดยอกก็ได้

- นายยินดี เพชรดีค้าย บ้านหนองสังข์ หมู่ที่ ๘

๔.๒ หัตถเวชกรรมไทย หมอจับเส้น/นวดเส้น ผึงเข็ม

- นางเกษ วังคะฮาด บ้านส้มป่อย หมู่ที่ ๖

๔.๓ การใช้สมุนไพรในการรักษาโรค

- นางสาวแห้ว เพชรดีค้าย บ้านหนองสังข์ หมู่ที่ ๑๐

สาขาที่ ๕ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งการอนุรักษ์ การพัฒนา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน เช่น การสืบชะตาแม่น้ำ, การทำแนวปะการังเทียม, การอนุรักษ์ป่าชายเลน เป็นต้น

๕.๑ การกำหนดเขตพื้นที่การอนุรักษ์ป่า/พื้นที่สีเขียว และอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่า ณ สวนสาธารณะดอนตามทอง บ้านหนองสังข์ หมู่ที่ ๗

๕.๒ การกำหนดเขตพื้นที่การอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำ อนุรักษ์พันธุ์นกเป็ดน้ำ ณ อ่างเก็บน้ำหนองสังข์และสวนสาธารณะดอนตามทอง บ้านหนองสังข์ หมู่ที่ ๗

สาขาที่ ๖ ด้านศิลปกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสาขาต่าง ๆ เช่น จิตรกรรม, ประติมากรรม, นาฏศิลป์, ดนตรี, ทัศนศิลป์, คีตศิลป์, การละเล่นพื้นบ้านและการนันทนาการ เช่น การขับร้องเพลงอีแซว, ลำตัด, ลิเก, หมอลำ, โนรา เป็นต้น

๖.๑ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการทำเครื่องดนตรีพื้นบ้าน เช่น กลองตุ้ม นำโดย นายล้ำมัย เพชรดีค้าย

๖.๒ การละเล่นพื้นบ้านและการนันทนาการ เช่น หมอลำย้อนยุค

- นำโดยคุณยายฮวย แสนสามารถ ราษฎรบ้านหนองสังข์ หมู่ที่ ๘
คุณยายพอน หงษาชุม ราษฎรบ้านหนองสังข์ หมู่ที่ ๒

สาขาที่ ๗ ด้านภาษาและวรรณกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการใช้ภาษาทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน เช่น ภาษาโบราณ, ภาษาถิ่น, หนังสือ, ตำรา, ตำรับอาหาร, งานประพันธ์/บทประพันธ์ทั้งร้อยแก้ว และร้อยกรอง, เรื่องสั้น นวนิยาย นิทาน บทเพลงต่าง ๆ เป็นต้น

๗.๑ ภาษาโบราณ/ภาษาถิ่น ได้แก่ หมอสู่วัฒนอีสาน หรือที่เรียกว่า หมอพรหมณ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญในการทำพิธีบายศรีสู่ขวัญตามประเพณีไทยอีสาน มีบทบาทสำคัญในการนำกล่าวคำไหว้พระ, คำกล่าวเทวดา, และบทสู่ขวัญ รวมถึงการทำพิธีกรรมอื่นๆ

- นายเฉลียว นามบุตรดี
- นายอุดม ศรีพรม
- นายพง พ่อศรีชา

- นายพงษ์สิทธิ์ เชื้อตายา
- นายประสิทธิ์ ดุจดีแก้ว
- นายจันได แสนสามารถ

สาขาที่ ๘ ด้านอื่นๆ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านความเชื่อ ศาสนา ประเพณี พิธีกรรม อาหารไทย อาหารพื้นบ้าน เป็นต้น

๘.๑ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านความเชื่อ ศาสนา ประเพณี

เช่น บุญประจำปีเทศน์มหาชาติ (บุญผะเหวด)

๘.๑ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านความเชื่อ ศาสนา ประเพณี
เช่น บุญประจำปีเทศน์มหาชาติ (บุญผะเหวด) (ต่อ)

๘.๒ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านความเชื่อ/พิธีกรรม เช่น การเลี้ยงผีปู้ตา

ประเพณีการเลี้ยงปู้ตาจะกระทำพร้อมกันทั้งหมู่บ้าน กำหนดเวลาเลี้ยงปู้ต้ามักจะทำระหว่างเดือน ๑๒ สถานที่เลี้ยงปู้ตาก็คือ "คอนปู้ตา"หรือ "ศาลหลักเมือง" อันเป็นสถานที่ปู้ตาสืบสืดย่อย ชาวบ้านจะเลือกป่าไม้ใกล้หมู่บ้านเป็นที่ปลูกหอหรือโองให้ปู้ตาอยู่ ภายในหอปู้ตานี้ จะประกอบด้วยรูปปั้นปู้ตา แท่นบูชา ข้าวทาสชายหญิง รูปปั้นช้าง ม้า วัว ควาย หอก พวงมาลัย ดอกไม้ รูปเทียน ผู้ที่ดูแลรักษาหอปู้ตาเรียกว่า "เผ่าจ้ำ" คำว่า "จ้ำ" มาจากคำว่า "ประจำ" เผ่าจ้ำ นอกจากจะมีหน้าที่ดูแลศาลปู้ตาให้เรียบร้อยเป็นประจำอยู่แล้ว ยังมีหน้าที่ เป็นคนกลางในการติดต่อระหว่างปู้ตากับชาวบ้าน เผ่าจ้ำจึงคล้ายกับทหารคนสนิทของปู้ตา

๘.๒ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านความเชื่อ/พิธีกรรม เช่น การทำบุญชำระบ้าน หรือชำระบ้าน

บุญชำระ หรือ ฮีตเดือนเจ็ด เป็นประเพณีงานบุญเพื่อชำระสะสางความไม่สะอาดทั้งหลาย ทั้งทางร่างกายและจิตใจ จนเป็นเหตุให้ผู้คนนั้นเกิดอาการเจ็บไข้ได้ป่วย ดังนั้นจึงมีการจัดพิธีขึ้นเพราะเชื่อว่าจะขับไล่เสนียดจัญไรต่างๆ ให้ออกไปจากร่างกายจิตใจ

ข้อมูลโครงการและกิจกรรม ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสังข์

อ.นาแก จ.นครพนม

นายศิริพงษ์ เจ้าสุวรรณ
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสังข์

นางสาววิมลรัตน์ วงศ์หนายโก
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสังข์

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสังข์
NONGSUNG SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION
อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

www.nongsung.go.th

สายตรงนายก 089-8438970 สายตรงปลัด 064-2388666

HOME

กิจกรรมและโครงการต่างๆ

ITA

LPA

WEBBOARD

ติดต่อเรา

ระบบสารสนเทศสนับสนุนการบริหารจัดการ

BREAKING NEWS ทางด้านการบริหารส่วนตำบลหนองสังข์ ขอเชิญร่วมงาน หรือสมัครที่ 2 ประจำปี2568 11-05-2569 | เวทีประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสังข์ ขอเชิญร่วมงาน หรือสมัครที่ 3 ประจำปี2568 11-05-2569 | เวที

กิจกรรมและโครงการต่างๆ

ภาพกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวชมงานศิลปะและประเพณีสงกรานต์ ประจำปี 2569 แล้งกิจกรรมประเพณีสงกรานต์ชมคอนเสิร์ต

4 พฤษภาคม 2569 นายศิริพงษ์ เจ้าสุวรรณ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสังข์ ร่วมเสวนาในโครงการส่งเสริมจังหวัดนครพนมด้วยดีและปฏิบัติราชการตามเจตนารมณ์ของนายพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี

แชทตรง กับหน่วยงาน "คลิกเลย"

สมัครงาน

สมัครงาน